

У јавност је данас доспело око 200 хиљада страна поверљивих докумената везаних за рат у Авганистану.

Новинари то већ зову једним од најгорих случајева цурења тајних информација у историји.

Објавила их је интернет страница Викиликс позната по томе што долази до поверљивих докумената и снимака. Сада је прикупила више од 91 хиљаде докумената - углавном извештаја припадника америчких оружаних снага и обавештајних служби у Авганистану. Извештаји покривају период 6 година - од 2004. до 2009.

Шта садржи тај огромни досије, који веб сајт Викиликс назива "Амерички ратни дневник".

Један од BBC-јевих извештача из Вашингтона Џејн О'Брајан објашњава:

"Мора се рећи да доста тих информација заправо нису нове. Али оно што је заиста разљутило Белу кућу су детаљи и размере. Имамо детаље 144 инцидента у којима су међународне снаге у Авганистану убиле или раниле цивиле. На пример 2008. године француски војници су отворили ватру на аутобус пун деце. Повређено је осморо деце. У сличном инциденту амерички војници су убили или ранили 15 путника. Пољски војници су 2007. године изгледа из освете гранатирани село у којем се одржавала свадба и међу мртвима је наводно била и једна трудница. Организације за људска права кажу да ови документи само потврђују да међународне снаге у Авганистану крију праве размере страдања цивила."

Поверљива документа међутим не откривају само детаље о страдању цивила.

Други проблематични аспект рата на који указују је двојна улога пакистанске обавештајне службе у рату у Авганистану.

Званично Пакистанци помажу Американцима и другим страним трупима у настојању да изађу на крај са талибанима и стабилизују Авганистан. Али извештаји америчких официра и обавештајаца који су сада процурели у јавност наводе на закључак да пакистански обавештајци блиско сарађују са талибанима у Авганистану, каже Џејн О'Брајан.

"Одувек се сумња да побуну у Авганистану помажу суседи - Пакистан и Иран. Ова документа то потврђују иако су детаљи често недовољно прецизни. Саветник за националну безбедност председника Обаме Џејмс Џонс каже да се ситуација променила у односу на време када су ови документи настали, да је сарадња Пакистана и Америке сада далеко боља, да је помоћ Пакистана омогућила Вашингтону да талибанима и Ал Каиди зада озбиљне ударце. Али ови документи говоре да се припадници пакистанске обавештајне службе редовно састају са талибанима, да разговарају о тајној стратегији, и да су помогли у организовању напада на америчке и друге стране војнике."

Људи који воде Викиликс су поверљива документа до којих су дошли не само објавили на свом сајту него су их раније поделили са три листа - Њујорк тајмсом, лондонским Гардијаном и немачким Шпиглом, тако да и та три листа доносе детаље из "Америчког ратног дневника".

У Белој кући су јако љути због цурења поверљивих извештаја, додаје ВВС-јев извештач из Вашингтона:

"У саопштењу се оштро осуђује објављивање ових докумената. Наводи се да би то могло да угрози животе војника у Авганистану и америчку националну безбедност. Бела кућа такође указује да су се инциденти о чијим је детаљима реч догодили у време када је председник био Џорџ Буш и када америчке снаге у Авганистану нису имале довољно средстава и опреме. Подвлачи се да је Обама прошло године усвојио нову стратегију за Авганистан и издвојио додатна средства. Један амерички званичник је такође указао да Викиликс није независна медијска организација него веб сајт који се противи америчкој политици у Авганистану. Без обзира на то детаљи из ових докумената у овом тренутку ће само појачати утисак у многим круговима у Америци да Обамина стратегија против талибана не доноси резултате."

Иако међу објављеним поверљивим документима има и белешки о тајним операцијама америчких специјалаца са задатком да ухвате или убију вође талибана, људи који воде Викиликс негирају да су угрозили животе војника на терену јер су, кажу, у неким случајевима уклонили имена и детаље који би омогућили идентификовање официра и обавештајаца.

(BBC)